

Επιμελητηριακές θέσεις για την ακολουθητέα οικονομική πολιτική

Κων. Μίχαλος

Πρόεδρος ΚΕΕΕ

Με την ελπίδα ότι η περίοδος της καταστροφικής ακυβερνησίας τελείωσε και ότι, ήδη, μπήκαμε στην περίοδο της επανεκκίνησης και των μεταρρυθμίσεων, θα ήθελα, σήμερα, να σας παρουσιάσω ένα περίγραμμα μέτρων που τα θεωρώ αναγκαία για την έξοδο της οικονομίας μας από την ύφεση.

Η πλήρης αποτυχία της ακολουθούμενης, τα δύο τελευταία χρόνια, οικονομικής πολιτικής, καθιστά επιτακτικά αναγκαία την άμεση ανατροπή της. Η αυστηρή λιτότητα δεν αποκαθιστά την εμπιστοσύνη των αγορών και δεν πείθει κανέναν ότι ενισχύει την ικανότητα του κράτους να εξοφλεί τα χρέη του, ενώ, παράλληλα, ανησυχεί και αποθαρρύνει τους επενδυτές, δημιουργεί αρνητικό κλίμα για τη συναινετική προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και οδηγεί σε κοινωνικές προστριβές και συγκρούσεις.

Καθοριστικό στοιχείο της εθνικής – όπως και της επιχειρηματικής – φερεγγυότητας είναι η ανάπτυξη. Και κάθε μέτρο που ναρκοθετεί την ανάπτυξη, ακυρώνει τις προσπάθειες εξόδου από την κρίση.

Αναμφισβήτητα, μια πιο υπεύθυνη και ορθολογική διαχείριση των κρατικών πόρων, σε κάθε επίπεδο (πάταξη της διαπλοκής που διογκώνει το κόστος λειτουργίας του κράτους, καταπολέμηση της κάθε μορφής σπατάλης και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση όλων των δημόσιων δαπανών) είναι επιβεβλημένη από μια χώρα που απαιτεί το σεβασμό της εθνικής

ανεξαρτησίας και αξιοπρέπειάς της και προσβλέπει στην αλληλεγγύη των εταίρων της.

Αυτό, όμως, σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι ο ισοσκελισμένος κρατικός προϋπολογισμός θα πρέπει να αναχθεί σε αυτοσκοπό και «χρυσό κανόνα» συνταγματικής ισχύος.

Ο στόχος της, κατά προτεραιότητα, μεγάλης και ταχύτατης μείωσης δημόσιων ελλειμμάτων και χρεών σε περιόδους ύφεσης δεν είναι ρεαλιστικός, η πολιτική, δε, της επιδίωξης πρωτογενών πλεονασμάτων, με διαλυμένο τον παραγωγικό ιστό της χώρας και υψηλή ανεργία, είναι όχι μόνον αδιέξοδη, αλλά και επικίνδυνη, αφού ακυρώνει κάθε προσπάθεια βελτίωσης της παραγωγικότητας, ενώ πολλαπλασιάζει τις αιτίες ρήξης της κοινωνικής συνοχής.

Η χώρα έχει απόλυτη ανάγκη ριζικών μεταρρυθμίσεων, προκειμένου να απελευθερωθούν πόροι που σήμερα σπαταλούνται ή αξιοποιούνται ανεπαρκώς, να αρθούν επενδυτικά αντικίνητρα που η γραφειοκρατία όρθωσε για να προασπίσει μια αντιαναπτυξιακή συντεχνιακή νοοτροπία και να αξιοποιηθεί πληρέστερα το ανθρώπινο εκείνο δυναμικό της (επιχειρηματικό, επιστημονικό, διοικητικό) που δεν αποδέχθηκε την αρχή της ήσσονος προσπάθειας και της κρατικοδίαιτης διαπλοκής.

Μεταρρυθμίσεις, όμως, δεν είναι οι οριζόντιες περικοπές αμοιβών και οι απολύσεις, η διάλυση του κοινωνικού κράτους, η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, αλλά οι στοχευμένες ποιοτικές παρεμβάσεις, σε συγκεκριμένους χώρους, μετά από ενδελεχή σφαιρική μελέτη των σχετικών αναγκών και των ενδεχόμενων παρενεργειών.

Η οικονομική συνταγή που η τρόικα επέβαλε στις ελληνικές κυβερνήσεις, προϊόν ιδεολογικών αγκυλώσεων του Δ.Ν.Τ., βραχυπρόθεσμων πολιτικών σκοπιμοτήτων των σημερινών ευρωπαϊκών ηγεσιών και απαράδεκτης εμμονής τους σε επιλογές τιμωρίας, αντί θεραπείας, είναι εσφαλμένη και η οικονομική πολιτική μας θα πρέπει να αλλάξει λογική και προτεραιότητες.

Για το σκοπό αυτό **επιβάλλεται:**

- η διαμόρφωση των αναγκαίων συμμαχιών στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο την επαναφορά της Ευρώπης στην αρχική κοινή πορεία των λαών της για ένα όραμα ειρήνης και ευημερίας, με λιγότερες ανισότητες και περισσότερη αλληλεγγύη, με ολοκληρωμένους μηχανισμούς αντιμετώπισης κάθε κρίσης και με δίκαιους κανόνες ανταγωνισμού, που θα καθιστούν εφικτές συνεργασίες και συνέργειες
- η συστηματική προώθηση κοινών πολιτικών, για την ταχύτερη δυνατή επιστροφή στον παραγωγικό καπιταλισμό, ώστε η επινοητικότητα των αγορών να στραφεί στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και όχι στον πολλαπλασιασμό των, πάσης φύσεως, χρηματιστηριακών παραγώγων.
- η αποτελεσματική αξιοποίηση των πλεονασμάτων του κοινοτικού Βορρά με τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων και έργων υποδομής στον αναπτυσσόμενο Νότο της Ευρώπης και η έκδοση ευρωομολόγων, για τη μείωση του κόστους δανεισμού των υπερχρεωμένων κρατών.
- η επανεξέταση των όρων του διεθνούς εμπορίου, ώστε, με την καθολική εφαρμογή κοινών περιβαλλοντικών και κοινωνικών

προδιαγραφών, να αποφευχθεί η επιστροφή σε καθεστώτα άναρχου προστατευτισμού, τα οποία παρουσιάζονται ως μόνη λύση στο πρόβλημα της υψηλής, σήμερα, ανεργίας.

Πέραν, όμως, των ανωτέρω **διεθνών πρωτοβουλιών**, επιβεβλημένη είναι και η κατάσθρωση ενός εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος εξόδου της χώρας από την κρίση, που θα υποκαταστήσει την υφεσιακή πολιτική και θα πείσει τους δανειστές μας ότι παρέχει περισσότερες επαρκείς εγγυήσεις επανείσπραξης των κεφαλαίων τους.

Επανεκκίνηση – Ανάπτυξη

Η επανεκκίνηση της παραγωγικής μας μηχανής και η έξοδος της χώρας από την κρίση προϋποθέτει αλλαγή της σημερινής οικονομικής φιλοσοφίας, εγκατάλειψη, δηλαδή, του στόχου της εσωτερικής υποτίμησης που αποδείχθηκε αναποτελεσματικός και υιοθέτηση μίας δυναμικής αναπτυξιακής πολιτικής, με παράλληλη επιμήκυνση της αναγκασίας, για την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών μας, περιόδου.

Ανάπτυξη σημαίνει μαζικές, εξωστρεφείς και καινοτόμες επενδύσεις στους τομείς όπου η χώρα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Επενδύσεις, όμως, χωρίς ανατροπή του σημερινού υφεσιακού κλίματος, που τροφοδοτείται από τη γενικευμένη λιτότητα και την υπερφορολόγηση των πάντων, δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν.

Αναπτυξιακές προτεραιότητες

Βασικές, κατά συνέπεια, μετεκλογικές προτεραιότητες θα πρέπει να είναι :

- Ψήφιση ενός νέου, απλού, δίκαιου, αποτελεσματικού και αναπτυξιακού φορολογικού συστήματος, με τη δέσμευση ότι οι βασικοί του κανόνες θα παραμείνουν σταθεροί για μία πενταετία, τουλάχιστον και ότι δεν θα επιβληθούν νέες έκτακτες εισφορές.

Το σύστημα αυτό θα πρέπει να προβλέπει μειωμένες, σταθερά, φορολογικές επιβαρύνσεις για επιχειρήσεις, χωρίς διακρίσεις ανάμεσα σε διανεμόμενα και μη κέρδη, αλλά και για νοικοκυριά, αντικειμενικοποίηση, όσο είναι δυνατόν, των φορολογικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, εκλογίκευση των φορολογικών βαρών της οικοδομής, απλούστευση, επιτάχυνση και αυστηριοποίηση, προκειμένου για ουσιαστικές και όχι τυπικές παραβάσεις, των φορολογικών ελέγχων και, παράλληλα, να αποβλέπει στην αποκατάσταση ενός πνεύματος αλληλοσεβασμού και δημιουργικής συνεργασίας φορολογούμενων και φορολογικών αρχών.

- Κατάρτιση ενός ρεαλιστικού χρονοδιαγράμματος κοστολογημένων οικονομικών και κοινωνικών στόχων και πιστή εφαρμογή του, ώστε ο κάθε πολίτης να γνωρίζει τί επιδιώκουμε, τί απαιτείται για να το πετύχουμε και τί θα πρέπει να αναμένει ο ίδιος από την υλοποίησή τους.

Στο πλαίσιο αυτό **θεωρούμε αναγκαία :**

- τη συστηματική βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος (άρση αντικινήτρων, απενοχοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, πάταξη γραφειοκρατίας) για την ανάδειξη μιας σύγχρονης, δυναμικής,

καινοτόμου και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, για την προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, για τη μεγέθυνση της μέσης παραγωγικής μας μονάδας, για τη διεύρυνση της ισχνης σήμερα παραγωγικής μας βάσης, για την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας και για τη γενίκευση της δια βίου εκπαίδευσης.

- τη σταδιακή κάλυψη των εισοδηματικών απωλειών που υπέστησαν, λόγω των αντικοινωνικών οριζόντιων εισοδηματικών περικοπών, οι ασθενέστερες οικονομικά τάξεις.
- την αποκατάσταση των «τραυμάτων» που υπέστησαν, τα τελευταία δύο χρόνια, το κοινωνικό κράτος και οι εργασιακές σχέσεις, χωρίς, όμως, τις προηγούμενες ακρότητες, σπατάλες και ρυθμίσεις συντεχνιακού χαρακτήρα.
- την άμεση επίλυση του θέματος των ζημιών που υπέστησαν ασφαλιστικά ταμεία, λοιπά νομικά πρόσωπα, Επιμελητήρια και ιδιώτες αποταμιευτές από το «κούρεμα» των αποταμιεύσεών τους που είχαν τοποθετηθεί σε κρατικά ομόλογα.
- τη συστηματική κινητοποίηση όλων των αρμόδιων αρχών για την ταχεία επιστροφή των ελληνικών αποταμιεύσεων που έχουν μεταφερθεί εκτός της χώρας (ελκυστικότερα επιτόκια, εγγυήσεις κ.ά.).
- τη δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου της πιστής εφαρμογής της ισχύουσας, στο χώρο του επιχειρείν, νομοθεσίας, σε συνδυασμό με την απλοποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να σταματήσει η απώλεια σημαντικών κρατικών πόρων εξαιτίας της διαφθοράς, της φοροδιαφυγής, της εισφοροδιαφυγής του παραεμπορίου και του λαθρεμπορίου.

Μεταρρυθμίσεις

Ταυτόχρονα, θεωρώ επιβεβλημένη την άμεση έναρξη των αναγκαίων διαδικασιών για ορθολογικό σχεδιασμό και ταχεία υλοποίηση στοχευμένων μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών, με επίκεντρο τη λειτουργία του κράτους.

Για το σκοπό αυτό **απαιτούνται** :

- Επανεξέταση, από μηδενική βάση, όλων των κονδυλίων του κρατικού προϋπολογισμού, με στόχο, την επισήμανση και κατάργηση κάθε μορφής σπατάλης, απαράδεκτου προνομίου ή άλλης παροχής που δεν έχει κοινωνικό χαρακτήρα ή ανταποδοτικό περιεχόμενο.
- Επανεξέταση του ρόλου, της σκοπιμότητας ύπαρξης και του κόστους λειτουργίας των ΔΕΚΟ, ώστε, μέσω ιδιωτικοποιήσεων, καταργήσεων μονάδων και εκσυγχρονισμό των υπολοίπων, να περιορισθούν τα σχετικά ελλείμματα.
- Επανεξέταση όλων των επί μέρους διοικητικών διαδικασιών, με στόχο την απλούστευσή τους για τον περιορισμό των σχετικών απωλειών χρόνου και χρήματος (βελτίωση της νομοθετικής εργασίας, ευρύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της αμφίδρομης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ευρύτερη αποκέντρωση εξουσιών και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην υπευθυνότητα του πολίτη).
- Οργανωτικός και λειτουργικός εκσυγχρονισμός του βασικού κορμού της δημόσιας διοίκησης, χωρίς παρεμβάσεις που διαλύουν δομές και αποθαρρύνουν ικανά στελέχη, αλλά με μέτρα που επαναφέρουν την αξιοκρατία και απομακρύνουν τη διαπλοκή και τον κομματισμό (δραστικός περιορισμός των εξωυπηρεσιακών συμβούλων και μελετητών, πρόσληψη

νέου, ικανού, επιστημονικού προσωπικού για τη βελτίωση της σχετικής παραγωγικότητας, ορθολογικοποίηση του συστήματος κρατικών προμηθειών, κατάργηση υπηρεσιών και επιτροπών χωρίς αντικείμενο και αμοιβών χωρίς αντίκρουσμα).

Επανεκβιομηχάνιση

Η εδραίωση, όμως, μίας σταθερής αναπτυξιακής πορείας, χωρίς επαναδραστηριοποίηση της βιομηχανίας μας δεν είναι δυνατή.

Η κατάρτιση ενός ευέλικτου, ενδεικτικού, προγράμματος επανεκβιομηχάνισης της χώρας, με την προσέλκυση κεφαλαίων και τεχνογνωσίας από τον προηγμένο κοινοτικό Βορρά, στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών αμοιβαία επωφελών, αποτελεί επιτακτική προτεραιότητα, που δικαιολογεί διαδικασίες ταχύτατης υλοποίησης των σχετικών σχεδίων.

Η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η τυποποίηση και κατεργασία της γεωργικής παραγωγής και η σύνδεσή τους με τον τουρισμό μας, η κατασκευή για πώληση ή ενοικίαση τουριστικών κατοικιών, η ίδρυση νέων, μεγάλων, ποιοτικών ξενοδοχείων σε μη κορεσμένες τουριστικά περιοχές, η λειτουργία ενός ανταγωνιστικού ναυπηγείου, είναι παραγωγικοί χώροι στους οποίους η χώρα διαθέτει ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Δημόσιες επενδύσεις

Ισχυρή ώθηση στην επανεκκίνηση της οικονομίας μας θα δώσει και ένα, ικανοποιητικό σε πόρους, πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, για τη

βελτίωση των αναπτυξιακών μας υποδομών και τη μείωση του έμμεσου κόστους των επιχειρήσεων που, όμως, θα είναι αυστηρά ελεγχόμενο, τόσο ως προς τις διαδικασίες επιλογής των μειοδοτών, όσο και ως προς την τήρηση των σχετικών προθεσμιών υλοποίησης των έργων και της ποιότητάς τους.

Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα αποτελούν ένα πολύτιμο «εργαλείο» στην υλοποίηση του προγράμματος αυτού.

Η ταχεία επανεκκίνηση της οικονομίας θα φέρει πρόσθετα φορολογικά έσοδα, θα περιορίσει την ανεργία και θα αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των αγορών και των επενδυτών στις προοπτικές της οικονομίας μας.

Τραπεζικό σύστημα

Τέλος, αναγκαία θεωρούμε την πλήρη αναδιοργάνωση του τραπεζικού μας συστήματος, με στόχο τη δημιουργία δύο ισχυρών τραπεζικών πυλώνων (ενός δημόσιου και ενός ιδιωτικού) και την ανάδειξη, σταδιακά, της Αθήνας ως προνομιακού χρηματοπιστωτικού κέντρου της Ανατολικής Μεσογείου (σύνδεσμος των αραβικών κεφαλαίων με ευρωπαϊκές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες). Για το σκοπό αυτό, τα τραπεζικά μας ιδρύματα θα πρέπει να απαλλαχθούν, νομοθετικά, από την «υποχρέωση» κάλυψης των κρατικών ελλειμμάτων και να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εξασφάλιση της αναγκαίας ρευστότητας στις επιχειρήσεις, με ικανοποιητικούς όρους.

Ο δρόμος για την εξυγίανση και την οικονομική ανόρθωση θα είναι, ασφαλώς, μακρύς και δύσκολος.

Με τη σημερινή πολιτική, η ύφεση θα παρατείνεται, «ο πόνος χωρίς αντίκρισμα» θα διαιωνίζεται και το εφιαλτικό σενάριο που προβλέπει και θυσίες και πτώχευση και υποτέλεια, περιοδικά θα ανανεώνεται.

Μια, όμως, αναπτυξιακή πολιτική θα καταστήσει εφικτές, ουσιαστικές και όχι ψευδεπίγραφες, μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες, θα απεγκλωβίσει τις υγιείς επιχειρηματικές δυνάμεις του τόπου και θα ξαναδώσει ελπίδες στην απελπισμένη νέα γενιά, καθιστώντας ορατή την αφετηρία για την οικονομική και κοινωνική μας ανασυγκρότηση και ανόρθωση και την έναρξη ενός νέου «ενάρετου» αναπτυξιακού κύκλου.

Η τρόικα απέδειξε, επιμένοντας εκβιαστικά σε λανθασμένες επιλογές, ότι δε διαθέτει ούτε βιώσιμη οικονομική πρόταση, ούτε τη σωφροσύνη που απαιτείται για την αναγνώριση των λαθών της.

Η πολιτική μας εξουσία θα πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι, τυχόν παράταση της περιόδου που η χώρα μας θα παίζει, παθητικά, το ρόλο του «πειραματόζωου» οδηγεί στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό όλεθρο και ότι υπεύθυνη έναντι του λαού δεν είναι η τρόικα, αλλά οι εκλεγμένοι εκπρόσωποί του, οι οποίοι οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο της και τα όρια των παρεμβάσεών της.

Το διακύβευμα, σήμερα, δεν είναι μια ηπιότερη εφαρμογή της μνημονιακής λογικής ή ο εμπλουτισμός των προγραμμάτων λιτότητας με κάποιες αποσπασματικές αναπτυξιακές «πινελιές», αλλά η απεξάρτηση της οικονομίας μας από λανθασμένες και αδιέξοδες συνταγές και επιλογές, με την ταυτόχρονη υλοποίηση ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων και την ενθάρρυνση κάθε ανταγωνιστικής ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Μια τέτοια πολιτική τα Επιμελητήριά μας είναι, πάντοτε, έτοιμα να υπηρετήσουν με όλες τους τις δυνάμεις.